

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
un an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrise nu se înapozază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garnoad: prima dată 14
linei; a doua oară 12 linii; a treia
oară 8 l. de fiecare publicare.

Alte abonamente, cât și înstrușii
sunt a se plăti înaintea în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat

Scrisori neravocate nu se primesc

Cronica politică.

Situația politică se înăsprește pe zi ce merge. Cercurile Cortii, precum se vestește sunt foarte enervate, pentru modul în care decurge dezbaterile listei civile în parlament. Dar se caută a se ascunde nervozitatea și impaciența. Curtea nu dă informații nici îndrumări. E lăsat Tisza în voce să facă ce vrea, pentru-că s'a dat termen și între marginile acestui termen are marșrută hotărâtă. Ori își împlinește promisiunea ori se duce, în termen asemenea hotărât. Și în haosul de plăuiri, se întreabă mulți, de ce nu disolvă Tisza Dieta? Alții răspund, pentru-că nu e în stare a realiza reviziunea regulamentului, ce a promis. Așteaptă deci, să aibă cel puțin budget și, dînsul, care ține de mult vesteja politica șovăitoare alui Széll, e în speranța că opoziția va obosi, deși ar putea să vadă că dincontră se întărește din zi în zi.

Dar se vorbește și de un *Geniestreich*: că s'ar face de ferit și îndată după votarea bugetului, va prezenta proiectul de reviziune al regulamentului, și îndată ce acesta va deveni fapt, va dizolva Dieta și dacă nu va căpăta un parlament după plac, va face și o a doua alegere, tot în acest an. Versiunea aceasta se zice, că vine dintr'un isvor din Viena, unde se știe că obligamente are Tisza. Tot acest isvor prețind a ști, că azi pe planul întâiu stă ear persoana lui Khuen-Hédervary

„Luptele maghiarilor pentru statul național“ este titlul unei noi broșuri politice despre Ungaria. Autorul, d. Hermann Ortloff, e german austriac în întreg cuprinsul e scris pentru apărarea intereselor austro-germane în Ungaria.

„Budapesti Hirlap“ resumând expunerile d-lui Ortloff, constată, că tendința broșurei este de a denunța politica maghiară ca fiind ostilă Germanilor și Impăratului. Dacă e vinovat cine-va de succesele acelei politice, nu poate fi decât tot germanul, deoarece-ce a încurajat vecinic pe Maghiari în paguba naționalităților.

Diplomația germană, societatea și presa germană, bazate pe niște tradiții rău înțelese, au fost tot-deauna pe partea Ungurilor, deși trebuia să facă tocmai contrariul, — zice Ortloff.

Ungaria este un fel de „pericol galben“ pentru Germani, deoarece-ce prin pactul dela 1867 a primit toate drepturile de a fino-mongoliza rasa germană de pe teritoriul său.

Raportul dintre Austria și Ungaria este în detrimentul celei dintâi și nu se poate face nici un aranjament pe baza faimoasei parități. O alianță poate să aibă durată numai când partea cea mai tare, Austria, are deplină putere de conducere. Austria are 28 milioane de locuitori, ear Ungaria abia 18, din care Maghiarii nu fac decât 8 milioane, chiar de am socoti și pe Evrei printre ei. Și Evreii maghiarizați sunt în număr de aproape un milion.

Urmează deci că Ungaria trebuie să se impare cu gândul de a ceda, în toate, rolul conducător Austriei și că șeful armatei nu poate fi regele maghiar, ci Impăratul austriac care singur poate să aibă drepturi suverane asupra armatei.

Societatea maghiară, cu guvernele sale, n'au isbutit să-și facă limba plăcută printre naționalități. Iată o învățătură destul de clară pentru viitor. Să recunoască odată, că politica de maghiarizare și de contopire a străinilor într'un Stat național, n'are succes și liniștea se va restabili.

Până aci păreriile d-lui Ortloff sunt juste și conforme cu starea reală a lucrurilor. Soluția propusă însă e mai puțin acceptabilă. D-sa cere introducerea limbii germane ca limbă oficială pentru întregul imperiu Austro Ungar.

Asta-i mai dificil. Vremurile lui Iosif al II-lea au trecut.

Zilele trecute a apărut o carte, proprie a face senzație în cercuri largi. „Der Weltkrieg“ este titlul cărții, scrisă de un căpitan saxon Nieman, care descrie foarte interesant războiul ce eventual ar izbucni pe de-o parte între Anglia pe dealtă parte între Rusia, Franca și Germania. Conținutul cărții este acesta:

În urma continuelor amenințări din estul orient, Anglia declară război Rusiei, care apelează la Franca, să lupte alături cu dînsa. Germania hesitează la început, dar noul cancelar un fost oficer din Hanovera, care după 1866 a abzis și de atunci e unul dintre cei mai mari comersanți ai Hamburgului, atîta îl tot îndeamnă pe Wilhelm II, până ce acesta în fine se hotărăște.

Drept rezultat al constăturilor cu diplomatul acesta de o curioasă origină, împăratul intră în alianța dublă și prinde arma împotriva unchiului său, Rușii încep lupta în Asia și după multe lupte memorabile, alungă pe Englezi din India, în vreme ce flota unită franceză și germană, sub conducerea principelui prus Henric raportează o strălucită învingere pe apele Weissingen.

Urmarea acestei lupte este, că o armată franceză-germană, sub conducerea împăratului Wilhelm, descinde pe malul britanic. Dominitorul acesta, care tot mai mult se dezbracă de sentimente familiare, bate una după alta taberile rzelețe engleze și sfîrșitul luptelor e că împăratul intră cu glorie în Londra. Englitera care nu mai are nici flotă nici armată, cere cu umilintă pace.

S'adună conferență în Haga, care stabilește condițiunile de pace și, se'nțelege, condițiunile sunt foarte aspre pentru cei învinși. India va fi a Rusiei; Franca, care nici un moment nu s'a cugetat la Alsacia și Lorena; primește Belgia și Eghiptul; Spania capătă Gibraltarul; Macedonia restaurată și mărită va fi stat independent sub stăpînirea unui descendent de Habsburg; Transvaalul va fi din nou republică. Germania se împartășește asemenea din pradă: dînsa ia Anvers-ul Zanzibarul și sinul Baina.

Acesta e în rezumat cuprinsul cărții, care, probabilitate nu s'ar putea zice că are dar scopul și-l ajunge: pune o jumătate oră în mișcare zborul fanteziei celor cari visează despre soartea popoarelor.

O a doua provocare.

Ziarul pasivist din Lugoj, publică la rubrica „pentru care nu primește răspunderea“, scrisoarea unor bravi alegători din cercul Bocșei, adresată deputatului lor Pachomie Avramescu, care și azi stă cu conștiința sa de Român liniștită, în tabăra de unde s'aruncă șrapnele nebune împotriva școalelor noastre naționale.

Reproducem și noi scrisoarea, care din grația „comitetului redacțional“ a ajuns la coada ziarului, căruia i-a fost trimisă.

Scrisoare deschisă,

cătră Dl Dr. Pachomie Avramescu, deputat dietal al cercului Bocșa.

Magnifice Dle Deputat!

Alegătorii români al cercul Bocșa, căna V'au încredințat a-i reprezenta în parlamentul țării, au fost de convingerea, că întotdeauna Vei apăra interesele atît ale cercului Bocșa, cât și ale poporului român.

Stînd acum în fața unui viitor întunecat din cauza proiectului reformei legilor școlare, V rugăm, ca, luînd în considerare urmările grave, ce ar urma din proiectul de lege amintit, pentru poporul român, să eșiți din partidul liberal, care, mai ales în timpul din urmă, s'a dovedit de foarte neliberal față de poporul român, și totodată V rugăm a lua poziție în contra acestui proiect, căci noi nu voim, ca să ne ajungă rușinea, ca acest proiect să devină lege și prin concursul D-Voastră, care reprezentați cercul nostru, care e aproape întreg românesc.

Sperăm că D-Voastră Vei ști face datorința, căci la cas contrar alegătorii români al cercului Bocșa de sigur își vor face-o cu ocașunea proximelor alegeri.

Aceste ni le-am finut de datorință a Vi-le aduce la cunoștința.

Bocșa Română la 15 Iulie 1904.

Cu stima

Pentru mai mulți alegători:

Constantin Morariu, Constantin Tina, Mihai Bojin, Gruiu Setir, Costa Mureșan, Nicolae Zebuc.

LA PUTNA.

«Voința Națională» valorosul organ al partidului liberal din România, scrie sub impresiile sîrbării dela Putna, următoarele:

Însămătatea istorică a sîrbării lui Ștefan-cel-Mare s'a arătat nu numai în toată țara, unde entuziasmul a izbucnit, dînd pe față patriotismul nostru, care, dacă nu e așa de expansiv ca al altor popoare, e însă mai adînc și mai trainic, de cum și-l închipuie scepticii și bla-

Sirolin

Cel mai excelent profesor și medic îl recomandă ca remediu cu efect

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fle-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

zații, dar și la Putna, unde e mormântul Viteazului și înțeleptului nostru strămos. Guvernul austriac, prin reprezentantul său Prințul de Hohenlohe, a ținut să arate tot respectul pentru sentimentul de iubire al Românilor către neuitatul lor Voevod și toată considerația pentru un popor, care prin sînguința și energia sa, caută să ajungă cât mai fără întârziere la nivelul Europei. Nici o piedecă la libera manifestare a sentimentelor românești față cu vremea cea mai ilustră a trecutului nostru și față cu cel mai mare Român; di'mpotrivă, începînd cu guvernatorul și cu Sfinția sa Mitropolitul de Repta și sfîrșind cu toți reprezentanții autorităților, au făcut toate silințele pentru ca ziua de 2 Iulie să fie o manifestare măreață, care să rămână neuitată de Români. Orî unde bate o inimă de Român, se va ști că Austria vede în noi un element de ordine și progres, care se simte solidar legat de reprezentanța civilizației europene în fața Orientului, atîta vreme copleșit sub apăsarea neculturei și a lipsei de libertate. Austria a implântat civilizația în Ungaria, scoțînd'o din starea de pașalic turcesc; Austria a trezit pe tinerii români de peste munți, trimiși la Roma, ca să-și vie în conștiință că sunt de origine romană și datorî a fi un element de civilizație și progres în regiunea Carpaților, aducîndu-și neamul lor la ideea națională, înăbușită mai ales în țările dela Dunăre, de influența grecească, de pseudocultura ce se răspîndea dela Bizanț.

Astăzi când roadele acestei mișcări culturale se vîd, când poporul român conștient își serbează eroii naționali, îngenunchind la mormintele lor, și căutînd a se insufla din faptele lor, Austria ne-a primit cu bucurie și simpatie, și însuși Majestatea Sa, Impăratul Francisc Iosif, a mulțumit Românilor bucovineni pentru nestrămütata credință ce i-s'a exprimat cu ocazia serbării centenarului al patrimea dela moartea lui Ștefan-cel-Mare.

Adîncă întipărire a făcut asupra tuturor Românilor, considerația cu care a fost primit consulul nostru din Cernăuți, dl Cogălniceanu, pe care M. Sa Regele l'a însărcinat a aduce și depune o coroană pe mormîntul lui Ștefan-cel-Mare. Pretutîndene locul de onoare s'a dat reprezentantului Regelui nostru și tricolorul român a strălucit pretutîndenea alături cu steagurile austriace și bucovinene. Nici nu i-a venit cuîl-va în minte a vedea în acest tricolor un semn de nealitate sau o amenințare.

Majestatea Sa Impăratul Austriei și Rege al Ungariei a arătat aceeași condescendență luminată și față cu Ungurii, îngăduind aducerea în țară a oaselor unui mare erou național al lor, ale lui Rákoczy, măcar că s'a luptat acesta

cu înverșunare chiar și împotriva Austriei. Majestatea Sa a înțeles că un popor, care nu-și iubește și serbează oamenii mari, e un popor nenorocit, un popor care se simte apăsător și a cărui libertate de dezvoltare e trunchiată.

Eată de ce salutăm cu adîncă mulțumire această zi mare, care a unit pe toți Români din lumea largă, în care soarta i-a împrăștiat, într'un gând și într'o simțire, dînd un îmbold nou pentru munca grea și mare ce ne mai rămîne de făcut pentru a fi la înălțimea misiunii noastre la Dunăre și Carpați. Eată de ce ne simțim plini de recunoștință către Austria, care ne-a dovedit că e la înălțimea culturai moderne și că își pune mărirea și puterea în libera dezvoltare a tuturor popoarelor de sub sceptrul său, neuitîndu-și rolul istoric ce l'a avut și îl are aci la hotarele Răsăritului, ca reprezentanța a culturai europene.

Fie ca exemplul acesta să găsească imitatori spre marea bine al progresului omenirei și a asigurării dezvoltării integrale a popoarelor de aci, care au avut atîta de suferit și care merită totuși soarte mai bună ce tind să și-o creeze.

Serbările din Borzești (Bacău).

Dacă în toate colțurile unde se află o suflare românească, serbarea celui de al 4-lea centenar dela moartea lui Ștefan-cel-Mare s'a desfășurat cu o solemnitate deosebită, apoi la Borzești, serbarea a luat proporțiuni într'adevăr înălțătoare, entuziasmul a întrecut ori ce margini.

Norocosul colț al Moldovei, — Borzești — colț sortit într'o zodie fericită ca să fie locul de naștere al Viteazului Ștefan, și-a luat pe ziua de azi haina mării serbători.

Pregătirile făcute sunt extraordinare.

În afară de măreția-i naturală, — mîndru și sîlbatic, poetic și minunat — Borzeștii a fost prefăcut într'un adevărat raiu pămîntesc, fiind decorat cu toată arta cuvenită.

Falnicul tricolor falăie mîndru pe toate casele, pe toate colțurile, la fie ce pas, ear drumurile, imprejurimile, satul, — mulțămîta vigilenței administrației, — curățite, îngrijite, orînduite și ornate în chipul cel mai perfect.

Intrarea în Borzești e tot ce închipuirea omenească poate concepe mai frumos.

Acest sat, atît de liniștit și modest, așezat în pustiul majestuos al naturii sălbatice, prin frumsețea poziției și prin amintirile ce evocă își mișcă sufletul.

După ce am vizitat satul și am luat notă de toate pregătirile ce s'au făcut, am căutat să am

convorbiri cu mai mulți săteni din partea Ștefan, sau despre locul sîn natal.

Printre alții am dat și de un bătrîn un dulce la înfățișare și un fermecător lor vorbitor. „Se zice că era o zi nouroasă, — imvestea bătrînul unchiuș din Borzești, — că tună și mare tulburare în ceruri.

„Norii se frămîntau, munții gemeau mîpar'că de neliniștea firei, apele curgeau spumose mai repezi de cît de obicei. De odată se rupse cerul și o ploaie ce vroia să începea, porni să cadă din întunerecul lăun de sus.

„Atunci, în mijlocul acelei vijelii și grozefurtunii, cu trăsnete și fulgere, cu potop și Ștefan cel fericit apără pe lume, luminos și de noroc ca firea de belșug.

„Se mai zice că într'o clipeală furtunepotolit, ploaia a stătut, și un soare strălucferbinte cuprinse în mreaja razelor lui uzî de ploaie.

„Și întreaga fire s'a înveselit de feabinecuvîntatului neam al Românilor.“

Așa ne-a povestit duiosul unchiuș dinzești, chipul cum e gravată în mintea poporadela țară, nașterea marelui nostru erou naț.

Duminecă dimineața încă în zorii zileizești era prefăcut într'un adevărat furneaoameni. De prin toate locurile și de pe toțmurile se vîd venind grupuri, grupuri de oamajoritate săteni, toți în haine de serbătoreasănătoși, Români dela munte.

Toate trenurile de dimineața, aduc supersoane din toate unghiurile țerei.

Trenurile speciale sunt tixite de lume. Cu trenul de lași au sosit studenții delaPăusești, Ilie Ghibănescu și Ioan Popescu, zentînd studențimea ieșenă. De asemenea au numeșoși ieșeni și pes e 800 milițieni și se

Milițienii și gendarmii rurali păzesc oraș.

Sosirea d-lui ministru Haret, la ora 9 un tren special, e salutată cu entuziasm. Trecompus din 38 vagoane, înțesate de oamLa sosire muzica reg. 7 și corurile cîntă.

Odată cu dl și d-na Haret sosesc multetabilități și persoane oficiale din București, remarcate pe Dr. Istrate, Gârboviceanu, I. B. Sihleanu, Take Protopopescu, Petraru, G. Văleanu, Gh. Lahovary colonel Tarnaschi.

În pavilionul construit pe lângă teatru istorică a Borzeștilor (înălțată de către marele Ștefan) se începe slujba religioasă.

Solemnitatea și evlavia acestui moment de nedescris. Cât vezi cu ochiul, pe dealvale tot capete de oameni aplecate în spmînt, toată lumea descoperită, cei mai ghenunchiați...

DELA NOI.

Cu fruntea 'n țărîna plîngînd azi ne vezi
Din slavă, cerescule soare,
Rugămu-ne fie; azi sufletul nostru
Tu lasă-l departe să zboare.
Trimite și vîntul, pribeagul drumeț,
El cratnicul bolșit albăstre,
Să ducă departe pe aripa lui
Cuvîntul strîgărilor noastre.

Acolo, departe, spre soare răsare
În freamăt de foi din dumberavă,
Pe veci cetluite în marmură rece
Dorm clipele noastre de slavă.
Voi sîntești acolo viteji pîrcalabi
Și voi prea cinstiților vornici,
Statornici, în cinstea de lege și țară,
În focul credinței statornici.

Acolo dormi și tu, arhanghel bătrîn,
Tu, Ștefane, sfînt Voevoade,
Ce-ai scris strălucirea norodului tău
Cu sânge dujman de noroade.
De sfînta ta dreaptă, de spada ta sfîntă
Spun toate poveștile slovei,
— Să nu se 'nșoare de numele tău,
Nu-ti frunză în codrii Moldovei...

Azi mașteră-i vremea... Acum văduvite
Zac sîntele tale oșele
Și luna când trece prelung se 'nșoară,
Căci vede rugina pe ele.
Amarnic ne poartă pe strîmbe cărări
Vicleana și vitrega soarte,
Mărit Voevoade, — strîmă-i țărîna
De vise și fulgere moarte...

Not suntem drumeții pitecelor vremi
Pitici în putință și 'n vrede,
Copii fără sprijin, ne scurgem viața
Din dor și din nemîngăiere.
A noastră moșie, trumoasă nespun,
Grumazul și-a 'ntins spre perzare,
Căci brațele noastre azi spadă nu strîng,
Și steag țara noastră nu are...

Măria Ta! Suntem bătuți de nevoj,
La noi înzădar ară plugul,
Căci holdelor noastre cu spicul de aur,
Străinul le fură belșugul,
Am vrea să purcedem cu jertfele laudei,
Dar n'avem nimica la casă.
Măria Ta! — Toate străinii le duc
Și numai cu lacrimi ne lasă...

Dar spunem cu toții nevestelor noastre
Să plîngă cu lacrimi de jale,

Potopul să treacă și plaiul și mare
Să spele oșele tale.

Atunci când în soare din nou străluc
— De sus din a ta 'mpărăție:
Crat tîndr, crat mîndru, crat mîndru

Trimite, rugămu-ne fie!

Nic. Oros

(Oct 9, 1911)

Ucigașii lui Stradella

De
F. de Mănil.
(Urmare și fine).

Atunci o furtună de entuziasm se în templu; un strigăt nemărginit spre artistului trecu închinînd stăcără lumina din altar. Cu toată majestatea locului, mul italian aplauda geniul muzicantului țiuinea dura încă pe cînd cu un fulger cădelnița legănată de mînilor tremurătoare episcopului, făcu de patru ori sîmnu

Sub emoțiunea melodiei supreme femei leșinaseră, ear unii oameni pîrcăieșeau strigînd. Delirul era la culme. colț al bisericeii, la umbra unui pilastdoi ucigași plîngeau.

În bucuria triumfului și fără nici Stradella și Ortentzia se întorceau acasă

Serviciul divin e oficiat de P. S. S. Episcopul de Roman asistat de întregul cler al judeului Bacău.

Rugăciunile la acest parastas sunt lungi și scaloare. Când pomelnicul invocă cerului veci odihnă, făcând pomelnicul marelui erou național și al neamurilor sale, pe cum și a Vitejilor Moldoveni cari au căzut în războaie, multă se plânge.

Corul preoților și corurile școalelor întorc imnuri religioase, cari par a se ridica până la ceruri... Artileria trage salve.

Pentru parastas s'a făcut o colivă mare cu ocol voevodului Ștefan.

Discursurile. Primul vorbește deputatul Radu Porumbaru, care într'o entuziasă cuvântare arată că țara noastră ce i-a produs marea serbare. Mulțumim tuturor cari au contribuit la succesul serbarii.

Studentul Ghibănescu din Iași, arată că serbarea de astăzi este amintirea trecutului istoric, aici este amintirea națiunii românești. Poporul care-și dăruiește viața istorică n'are trăinicie pentru trecut.

Doctorul Istrati, într'o atingătoare cuvântare, face în numele Academiei apoteosa faptelor din Ștefan.

Demonstrează că Ștefan este binefăcătorul, că el a salvat țara din trecut al civilizației întregii Europe amenințate de Turci.

Face istoricul faptelor eroului numindu-l pe Ștefan întregul omeniri.

Ministrul Haret, într'o superbă cuvântare, demonstrează însemnătatea serbarei de azi, spune că masele populare românești sunt mereu inspirate de faptele lui Ștefan, arată că serbarea de azi este răsplătă dumnezeiească dată românilor pentru suferințele îndurate în trecut și sfârșite purtând poporul român să i-a de exemple în viața pe Ștefan dând în senzi lor educațiunea copiilor.

Poetul Dușu Dușescu cetește frumoasa sa poezie ocazională.

Defilarea. La orele 11 s'a început defilarea, în ordinea următoare :

În fața tribunei, înșesată de oficiali și de muzicanti, defilează într'o ordine exemplară, elevii școlii „Principele Ferdinand“ din Bacău, pe care și elevii tuturor celorlalte școli primare, rurale și de meserii numere societăți, învățătorii, învățătoarele rurale, delegațiunile satelor răzășești cari s'au prezentat la Borzești.

Muzica regimentului 26 Bacău a cântat în timpul defilării, de asemeni și corurile școalelor.

Cortegiul istoric. Comitetul organizator al serbarii înălțătoare serbării a isbutit să formeze

și aici un mare cortegi istoric care reamintea glorioasele vremuri de altă dată.

La vederea acestui falnic cortegi, entuziasmul mior oamenilor nu mai are margini.

Toți și toate se manifestă în chip șgomotos, bărbații, femeile și copiii își amestecă vocile lor în strigăte puternice de ură, vâzduhul până la mari depărtări răsună de veselie, corurile cântă, ear muzicele nu mai sfârșesc.

Entuziasmul și ovațiunile îndescriptibile. Peste 50.000 de oameni au venit la Borzești, cari manifestează șgomotos. Entuziasmul devine delirant. Defilează apoi infanteria și artileria din Bacău.

Banchetul. La ora 1 a început banchetul întinzându-se nenumărate mese îmbelșugate cu peste 3000 persoane.

Primul toast l-a ridicat deputatul Radu Porumbaru pentru ministrul Haret. Acesta răspunde închinându-se pentru Regele Carol, D. Istrate aduce salutul dela Români țerilor subjugate zicând că dela Borzești este cea mai falnică serbare românească. Laudă activitatea depusă de Haret și Porumbaru pentru succesul serbării. Bea pentru prosperitatea Bacăului.

Advocatul G. Răileanu bea pentru corpul didactic.

Ministrul Haret închină din nou pentru săteni.

Serbările școlare. La orele 2 jum. încep serbările școlare.

Serbările școlare au reușit în mod admirabil începând prin intonarea „Imnulul Regal“.

Dl Haret, ministru de instrucție, într'o caldă cuvântare și-a exprimat marea entuziasm pentru reușita serbării. D-sa arată meritele cător-va învățători din jud. Bacău, cari au dovedit multă trageră de inimă în misiunea lor.

Învățătorul Matei mulțumește d-lui ministru, în numele colegilor săi, pentru solitudinea ce o arată în învățământului.

Profesorul Pătrășcanu vorbește despre activitatea și vitejia marelui erou, și Ștefan-Vodă, dându-l ca exemplu tinerelor generațiuni.

Directorul liceului din Bacău, d. Lascar Benjamin, face o dare de seamă asupra anului expirat. Apoi se face premiarea elevilor liceului și școalelor rurale.

Dl revizor școlar, Eugeniu Stoica, arată activitatea școalelor rurale și meritele învățătorilor și termină mulțumind călduros d-lui ministru Haret pentru munca depusă.

D. Haret răspunde.

Ultimul care vorbește este dl Klein președintele lizei Culturale din Bacău, care arată însemnătatea acestei zile pentru întreaga suflară românească.

La orele 4 încep pe câmp producțiunile școlare în ovațiunile generale ale mulțimei. Succesul este enorm.

Veselia sătenilor. În vremea când s'a servit masa, la care au participat persoanele oficiale și invitații, s'a încins în vale o mândră horă țerănească.

Flacă și fete, din toate comunele învecinate s'au prins la joc, în care la un moment dat, se prind frățeste și „surtucarii“ și cucoanele, neputând rezista entuziasmului amețitor al acestora.

Serbarea de seară. Mulțimea, îmbătată de bucurie, de entuziasm până la frenezio, serbează în locul natal al lui Ștefan-cel-Mare, amintirea marelui erou național.

Borzești înnoată într'o mare de lumină, și la strigătele de veselie ale mulțimei, se amestecă și șgomotul focurilor de artificii și lumina de foc bengalic.

Din străinătate.

Tratatul comercial germano-român. „Vossische Zeitung“ scrie: Negocierile pentru încheierea tratatului de comerț cu România, cari durează de patru săptămâni, întimpină greutatea mai mare de cum se așteptau. Guvernul român, în adevăr, a fost gata a face reduceri din tariful nou așa de exagerat, dar concesiile făcute se privesc ca neîndestulitoare de Germani; de asemenea și concesiile ce poate face Germania produselor românești par mărginite prin toată tendența politicii vamale germane nouă.

Acordul anglo-german. La Kiel s'a încheiat o înțelegere între Germania și Anglia, la fel cu cea între Franca și Anglia. S'au regulat oare și cari neînțelegeri ce se găseau între amândouă țerile, în colonii, s'a regulat chestia Egiptului și pentru alte neînțelegeri ce s'ar ivi s'a hotărât să se alerge la tribunalul de arbitri. La Kiel s'au înlăturat cele din urmă greutăți; ear la Londra s'a iscălit neînțelegerea.

drumurile pustii ale Tiburului. Dând drumul drumului, care-l urmărea cu aclamări, voiseră să mână singuri în liniștea impunătoare de-alun-țării fluviului, ale căru unde întunecoase păreau poartă lucriri de stele.

Și Otentzia zicea :

— Vezi tu, prea iubite, arta divină ce te inspiră și pe care m'ai învățat a o cunoaște este această licărire ce îmbracă cu fluturi de aur și cu unde mociroase. În cursul neliniștit al vieții, orele sublime ale artei sunt asemenea acestor lucriri, care din mocirla vătămătoare amează un al doilea cer, icoana celuiilalt, și al aproape de noi decât de el. Și muzica divină este, care produce această minune.

În acest moment, lângă perechea îmbră-țată, două umbre se iviră.

— Ea produce încă și mai admirabile minuni, zise o voce tremurătoare de emoțiune.

— Signor Stradella, tovarășul meu Rinaldo și eu sosim dela Venetia și suntem în-ținat de a vă ucide. Atâta e de ajuns ca să vă ucideți, cine ne-a încredințat această treabă...

— Nu tremura, signorina, adăugă Lorenzo răsându-se tinerii femei, nu mai aveți a teme de nimic, cât timp vom fi noi aci. Aveți numai a ne asculta, pe când vă vom duce până la poarta d-voastră. V'am căutat la poartă, apoi la Roma, pentru a vă repune. Cum să vă descriem ce s'a petrecut în zilele noastre de oameni simpli adineoară în America, unde am înținat din întâmplare? — Aveți aplausele poporului întreg împreunate cu impresiunea zdrobitoare a frumoasei d-voastre

opere asupra noastră? Ce întoarcere neînțeleasă au încercat sentimentele noastre? Nu putem să v'o spunem! Dar printr'o minune, de odată, în noi cari trăim din crime, cari ucidem pentru câte-va piese de aur și ale căror inimă sunt închise de mult pentru ori-ce urmă de milă, furia și cruzimea noastră a dispărut fără de veste.

— Și am plâns domnule, adause Rinaldo. Ni-s'a părut, că o nespusă milă ne topia sufletele. O nemărginită blândetă ne lărgi inimile. Apoi am simțit că o iertare divină se coborî peste noi, mai dulce decât a celui de pe cruce când își întinde brațele spre cele patru colțuri ale lumii.

— Am înțeles, continuă Lorenzo, ce grozavă crimă era a noastră, când voiam să răpim viața unui om al cărui geniu sublim este admirat de Italia întreagă. Domnule, numai artel d-tale datorez viața, căci ea ne-a făcut cinstiți fără voia noastră. — Mai ascultați un moment. Cel ce vrea să răbune ocară ce i-ați făcut pe această o mare reșere. Ca un bun Venetian ce este, nu va ierta niciodată o trădare amoroasă, și afară de noi mai sunt ucigași în Italia. Părăsiți Roma, refugiați-vă la Turin, unde asprimea justiției nu cunoaște adăpoaste pentru crime.

— Am terminat, conchise Lorenzo, iertați-ne că am turburat un moment dulce a d-voastre convorbiri.

Cele două umbre dispărură în noapte pe când pași îndepărtați cadentau murmurul armonios al marelui urbe, care adormea.

Câte-va luni mai în urmă, pe meterezele Turinului, Stradella fu greu rănit de cătră trei ucigași plățiți de Contarini, printre cari se găsea tatal Otentziei. Din fericire scăpă și de asta ear Stradella Turinului căsătorit pe cel deși amant. Dar Stradella era ursit pentru un sfârșit sângeros.

Ceva mai târziu ducându-se la Genua cu tînăra sa soție, ilustrul compozitor fu găsit ucis în locuința ce ocupă alături cu aceea, care era deja unită cu el în triumf și amor.

Se știe că ucigașii fugiră pe o barcă, ce-i aștepta în portul Genuei.

Se zice, că urcându-se în barcă unul dintre ucigași ar fi zis cu nesocotință cătră celălalt destul de tare pentru a fi auzit :

— De data asta signor Contarini va fi mulțumit, și că atunci barcați schimbărilor încet câte-va cuvinte. Dar nu se știe ce s'a făcut cu barca deoarece plecând dela scara casei cu crima n'a mai tras la țerm nicăiri ci dispăru pe valuri fără a lăsa vre-o urmă.

Aceasta barcă se numea Giovanni Battista; ea aparținea la doi barcați, cari treceau ca destul de neexperimentați, căci îmbrățișaseră această ocupațiune foarte târziu. Cel mai în vârstă dintre marinarii se numea Rinaldo; Lorenzo era numele celui tînăr.

Trad. de: Cel cu bun chip.

Războiul ruso-japonez.

Armata lui Kuroki rezbește necontent înaintea după învingerea din trecătoarea Motien. Generalul japonez zi de zi se apropie tot mai mult de Liaoyang, cartierul general al lui Kuropatkin. Insuș generalul rus recunoaște într'un raport cătră țară, că oaste impunătoare se apropie dinspre Sikoien. Această localitate se află la o distanță de circa 30 kilometri spre nord-vest dela trecătoarea Motien, de unde duce drum oblu până la Liaoyang. Japonezii deci sunt așa zicând în imediată apropiere de Liaoyang, car' lumea așteaptă acum cu nerăbdare evenimentele apropiate.

Ceea-ce privește înaintarea generalului Oku, acesta a încetat deocamdată cu operațiunile, probabil din cauza, că are nevoie de întărit, dar' mai probabil pare a fi motivul tactice: Oku așteaptă să atace nainte Kuroki aripa stângă a armatei ruse, când apoi și el se va arunca asupra aripelor drepte a Rușilor și momentul, când aceștia vor fi mai mult ocupați în partea nordică. Și nu e imposibil că în felul acesta să se pregătească Rușilor o astfel de surpriză, de care să-și aducă aminte totdeauna, de câte ori numai se vor cugeta la campania cu Japonia.

Și până când Muscalilor le merge rău pe câmpul de război, acasă încă li-s'a cam încălțit itele, deoarece ce între Anglia și imperiul țarului s'a produs un conflict acut. Pe marea roșie anume vasul rusesc *Petersburg* a capturat un vas englez, ce ducea materii de război pe seama flotei engleze din extremul Orient. Comandantul vasului rusesc a cugetat, cel puțin așa se scuză — că vasul englez duce marfă de contrabandă. Bastimentul rus Petersburg de altcum prin faptul că cu drapel comercial a trecut prin Dardanele, a violat în modul cel mai grav tractatul dela Berlin prin care Dardanelele sunt declarate ca neutrale. deci nime nu poate trece, afară de vasele de război turcești. Ascutișul acestei convențiuni de sine înțeles s'a întors mai ales împotriva Rusiei celei suspecte și cu dorul vecinic, de a pătrunde în Constantinopol. Conflictul iscat este destul de acut, și guvernul rusesc voește cu ori-ce preț să-l aplaneze, ca să nu provoace opiniunea engleză foarte surescitată, chiar acum, când forțele-i sunt legate în Mandșuria. Aceasta afacere s'a discutat deja și în parlamentul englez, în consiliul de ministri, car' opiniunea publică engleză este foarte iritată contra Rusiei, pretinzând maximul satisfacțiunii. Ministrul afacerilor externe englez a și inmanuat ambasadorului rusesc la Londra o notă de protestațiune energică, făcând atenție pe guvernul rusesc la urmările, cari pot rezulta din o asemenea procedură.

O broșură simptomatică.

O broșură intitulată *China sau noi* (Kitai ili My), nepusă încă în vânzare, împărțită cu băgare de seamă și pusă la dispoziția bibliotecilor naționale și populare, cere cucerirea Galbenilor.

Chiar cu riziul de-a suferi încă un jug mongol, trebuie să punem mâna pe o parte din China. Este interesul tuturor popoarelor albe ca China să se împartă cât mai de grabă, chiar dacă nouă ne-o veni drept parte „bucățelele cele mai puțin gustoase“, va fi cu atât mai bine pentru noi.

Autorul explică aceste desiderate, îndreptându-se împotriva regimului sclaviei ce preconizează, prin aceea că țărani ruși „primind dela monarch acum patru-zeci de ani, libertatea personală, au muncit atât de atunc în cât au, „pe bună dreptate“ drept la stăpânirea Chinezilor. Autorul nu se

ingrijește de fel de o tratare crudă din partea viitorilor seniori-mojicii ruși, de oare-ce va fi în interesul lor să păstreze cât se poate de bine forța muncitoare plătită cu bani.

Nobletea rusă (afară de baroni și alți nobili de origine indoeuropeană), vor putea de asemenea să cumpere Chinezi, dar nu atât de ușor ca mojicii, de oare-ce nobilii nemuncind singuri, Chinezii ar putea să scape de sclavie la ei.

Autorul prevede tot creșterea necesară a populației sclave chineze, prețurile, vârsta, sexul Chinezilor de vânzare; capitalizează până și cheltuielile cumpărării sclavilor și socotește că un soț oare-care va putea în trei-zeci de ani să câștige o familie chineză pe an. Iar statului această operație i-ar putea aduce 15.750.000 ruble pe an.

„Noua generație a Chinezilor cumpărați dela Stat va putea fi vîndută de proprietarii ei, chiar fără a vinde în același timp și pământul corespunzător, însă numai mojicilor și nobililor ortodocși ruși.

Cumpărătorii Chinezilor vor putea să-și închirieze numai pentru lucrări agricole. Statul va trebui să ia înapoi Chinezii acelaia care-i va închiria pentru alte lucrări, și să-și revindă altora.“

Și autorul explică că această măsură e trebuincioasă ca să nu se întrebunțeze Chinezii în fabrici și mine, ne mai lăsându-se astfel la dispoziția lucrătorilor ruși salariile ridicate ale muncii, ca să nu li-se lărgască cercul cunoștințelor lor și ca să rămăie niște heloși în înțelesul cel mai absolut al cuvântului, proprietarul, având drept de viață și de moarte asupra lui.

Autorul spune că măsura aceasta din urmă e chiar în interesul Chinezilor, evitându-se cu chipul acesta răsunări sângeroase prin omorirea, chiar dela început, a celor ce va trebui. Proprietarii vor fi cei dintâi interesați la păstrarea averii lor.

Tot atât de amănunțit autorul prezintă și un proiect pentru colonizarea Chinei cu Ruși în locul și pe locul Chinezilor transportați ca sclavi în Rusia. Prevede puțința de a transporta în China, chiar din primul an, un milion de Ruși. Avantajele vor fi mari. Transiberianul ar câștiga, intelectualii ar avea un debarșeu în toate acele noi birouri de transport, de colonizare, de clavie, etc., fiind astfel întorși dela „aventurile politice“ actuale, afacerile tuturor vor crește; suspexi se vor îndepărta, etc.

Nu e nevoie să mai intru și în alte amănunte ale acestui genial proiect pe care guvernul rus îl răspândește cu mijloacele de care dispune.

Anglia, Germania (în Transvaal, în Tibet, la Hereri), și chiar Franca (Malgașii, Annamiții, etc.) — spune autorul — storc până la moarte nenorocitele popoare cucerite; America de asemenea pe Negrii. Rusia, prin urmare, nu trebuie să se geneze mai mult și trebuie să aducă în stare de sclavie poporul invins, de oare-co e o chestiune de viață sau de moarte pentru ea. Având astfel munca foarte eficientă, am putea să ținem piept întregului univers.

„Când 20 până la 30 milioane de sclavi ne vor procura produse de consumație pentru tot poporul, tot poporul rus va putea, la un moment dat, să se ridice ca să lupte contra inamicilor săi.

Strigătul de libertate, Egalitate și Fraternitate (în Rusia!) nu este decât un foc de artificii, în vreme ce poporul se ruinează și se descompune. Singura scăpare este să se reconstituiească în forme noi idealul vechi politic rusesc cu care poporul a trăit o mie de ani. Numai să se facă apel la popor, și el îl va realiza cu entuziasm.

Nu mai adăogăm nimic la cele expuse de această broșură simptomatică.“

NOUȚĂȚI.

ARAD, 22 Iulie 1904.

— Monarchul și regele Saxon. Din Ischl se vestește, că adiutantul regelui a avut erii o convorbire cu colonelul Kospoth, care este adiutantul regelui Saxon George, al cărei rezultat este, că monarchul a renunțat să facă regelui George o vizită la Gastein. Ce poate fi cauza acestei hotărâri subite, nu se poate ști, dar probabil că ea stă în legătură cu afacerea clironomului saxon și al fostei sale soții, acum contesa Montignoso. Moș-

tenitorul de tron anume ar dori cu ori-ce să se întâlnească cu femeea sa necredincioasă, carei dorințe regele George și curtea se opun toată hotărârea.

— Textul relativ la epopea pictorială a lui Ștefan cel Mare. În vitrina ziarului *L'Independance Roumaine* s'au expus șase tablouri mari, datorite pictorului O. V. Obedeanu, prezentând epopea lui Ștefan cel Mare.

Tabloul Nr. 1 reprezintă „Retragerea regelui Matias Corvin“, care cu o armată de 40.000 ostași fiind surprins la Baia (jud. Maramureș) în noaptea de 14 spre 15 Decembrie de armata moldovenească a lui Ștefan cel Mare se retrase într'o dezaastroasă debandadă.

Insuș regele de abea a putut scăpa de această învâlmășeală, alegându-se cu o rană noasă în spate.

Tabloul al doilea reprezintă pe Ștefan cel Mare și aprodul Purice-Movila la Suceava, când, căzând calul voevodului moldovean, Aprodul Purice îl oferi pe al său, pe care Ștefan fiind mic la stat, îl încăleacă, suindu-se pe spatele naraea aprodului Purice, pe care-l ridică la înălțimea gîului de Movila.

Tabloul 3 reprezintă „Victoria lui Ștefan cel Mare la Rachova“, când Ștefan cu o armată compusă din 10.000 ostași Moldoveni, 2000 țărani Moldoveni simpli muncitori de câmp, 2000 Poloni comandați de Buceaczkzy, și 2000 Secui trimiși de regele Matias Corvin, zdrobind lângă Podul Inalt, din lunca Vasluiului, Otomanii cari erau la număr peste 150.000 ostași, și comandați de Soliman Eunucul, și Ierbegul Greciei.

Tabloul Nr. 4 reprezintă pe „Călătoria lui Ștefan cel Mare și Bun“, Convoiul moldovean dovedind sdrobind hordele prădătoare tătarilor la marginea pădurii de lângă satul Lipia, August 1469.

Tabloul Nr. 5 reprezintă „Bătălia din drumul Cozminului“, dela 26 Octombrie 1470, când Ștefan cel Mare bate pe Albert, Craiul de Ungaria, înjugând pe prizonieri să are codrul cu gîndul udind cu sângele lor, de unde și numele: Dumbrava Roșie.

Tabloul Nr. 6, reprezintă „Inmormântarea lui Ștefan cel Mare și Bun“. Convoiul moldovean e pe drumul dela Suceava la Putna.

— Note din călătoria familiei Regale la mână pe Dunăre. Dl Ioan Adam escelent profesor dela liceul din Constanța și cunoscut scriitor, a scos o elegantă broșură, descriind călătoria de astă-primăvară a familiei Regale la mână pe Dunăre. E scrisă cu multă vervă și spirit de observație, pe unele locuri foarte sugerate. Descriind sosirea prinților Carol și Elisabeta la Hârșova ne dă o foarte dragălașă scenă:

„Familia Regală, înconjurată de o mulțime de țărani, trece prin mulțimea entuziastă, în spre care se cul de primire. Aici a fost un moment în care Ioan Tomoșoiu, bătrân român de dincolo, măștat în portul lui mocănesc, prezintă Prințului o frumoasă sabie.

— Principe, vă ofer această sabie din partea cetățenilor Hârșoveni, spre apărare și uniune. Simbolul era mareț!

Prințul ia sabia cu bucurie și într'o mișcare de zglobietate și bravură, o trage energic din teacă. Privirea i-se oprește pe inscripțiunea lungul tăinșului:

„1 Maiu 1904 — Cetățenii Hârșoveni, în numele lui Carol, viitorul Imperator al Românilor“

Ochii Soveranilor caută și ei la strălucirea slovelor. Prințul Ferdinand suride în tresăritul de tată fericit. Prințesa; ea smulșă din mîna lui visurilor El blonde, domină o scântie de conștientă...

— Episcopul Strossmayer în agonia. Bătrânul episcop din Diakovar Strossmayer, care pe cum vestește o depeșă din *Sauerland* își trăește ultimele clipe.

Episcopul Strossmayer, în Februarie 1904, serbat a 89 aniversară a nașterii. Înaintea cu câteva luni a fost paralizat de o apoplexie. În scurtă vreme s'a reînșănătoșat însă, și a avut marea bucurie a credincioșilor săi, căci nu le-a fost numai păstorul sufleteș, ci și șeful politic. Acum însă a fost din nou atins de apoplexie și considerând înaintată a prelatului, catastrofa se așteaptă în fiecare moment.

— **Necrolog.** Nicolae Porea, preot gr.-cat. reposedat după lungi și grele suferințe în etate de ani și 32-lea an al preoției sale în 21 Iulie la 7 ore dimineața. Rămășițele pământești ale scumpului defunct vor fi așezate spre odihnă în cimitierul gr.-cat. din Basna Sămăla în 23 Iulie la 9 ore înainte de amiază. Fieflina ușoară și memoria binecuvântată!

— **Căsătoria ducesei belgiene Clementina.** Conform informațiilor ziarului „Le Journal” ducesă Clementina, sora contesei Stefania Lónyay, se căsătorește după ducele Victor Bonaparte. Regele Leopold, părintele ei, este contra acestei căsătorii, ducesa însă nu vrea să cedeze recurgând la judecătoria, pentru a constrânge pe părintele ei să învoieze căsătoria sale cu ducele Bonaparte.

— **In lumină puterea.** Frederic Stackelberg publicat un studiu asupra sistemului de instrucție al Japoniei, pe care îl numește unul din cele mai bune de pe lume. E o dovadă nouă că se învâță și Japonezilor, constatarea făcută după vizita de la Sadowa contra Austro-Ungariei și după Sedan contra Franței, că biruințele le-a câștigat învățătorul și nu armata.

Iată cum caracterizează Keio, fondatorul școlii înalte speciale pentru literatură, drept politică: „Sistemul nostru de educație dă cea mai mare însemnătate științelor apusene moderne. Științele clasice ale Japoniei și Chinei nu cuprind nimic vrednic de a fi luat în seamă. Însemnătatea științei apusene e că se bazează pe natură, că explică pricinile și urmările lucrurilor, că aduce lumină uriașă asupra omenirii și că a dat vieții o direcție pozitivă, exactă și cu puțință de-a fi înțeleasă”.

Tot ce pedagogia modernă a descoperit se a realizat în Japonia, începând de la grădinițele de copii, până la Universități și școlile profesionale și speciale. De la 1880 instrucția e obligatorie. Prin legea de la 1890 toate comunele sunt datorate a avea școli în stare de a cuprinde pe toți copiii în vîrstă de școală (de la 6—14 ani). Dacă nu poate o comună clădi școală, din pricină că e prea săracă, se înțelege cu comuna sau cu comunele vecine. Pentru școli se plătește o dare în bani, în natură sau în zile de muncă. La caz de lipsă mare, guvernul provinciei face clădirea și primește des-păgubire de la stat. Rezultatul s'a văzut, că în Japonia aproape n'are soldați lipsiți de știința câr-tei, ceea ce le dă atîta superioritate față de Ruși, care abia 3 la sută din soldați știu ceti. După războiul contra Chinei, Japonia a întrebunțat 200 de milioane de franci, din despăgubirea de răz-boiu, pentru a clădi școli și a organiza învățămîntul de primar. În 1874 urmau în școlile primare 1.700.000 de copii, în 1901 ajunseră de 4.600.000; iar acum sunt 5.000.000.

Dela 1863 — 1878 erau 17.000 de învățători, în 1901 au ajuns la 92.000, iar acum sunt 100.000. În 1874 a cheltuit pentru școală, statul, 8 mil. de franci, în 1895, 21 de mil., în 1901, 75 de mil.; iar acum 100 de milioane. Pe lângă asta, mai contribuie municipalitățile, comunele, ținuturile 67 de mil. de franci pe an.

Universitățile sunt, ca în Statele-Unite, în-zestrate absolut cu tot ce le trebuie pentru a da cunoștinți adinei, serioase și practice. Așa Uni-versitatea din Tokio are hambar model, grădini, câmpuri de experiență, laboratorii, muzee agri-cole, clinică pentru vite bolnave, pomete, 2000 de hectare de pădure și un codru urias aproape neatins de secure. La Universitatea din Kioto e o fabrică de electricitate.

Organizația învățămîntului în Japonia s'a făcut, după un studiu amănunțit la fața locului în America și Europa asupra organizării școar-lelor și a metodelor pedagogice. Organizarea a încredințat-o Americanului dr. David Murray și europeanului Verbek.

Din toate aceste amănunte, pe lângă altele ce am dat, ese lămurit că Japonezii au lucrat cu energia și dibăcia de care dau dovadă în toate faptele lor, pentru a face să pătrundă lumina până în mintea celui mai ales din istoria mo-derună, că știința e puterea și urmînd marea de-veză: „Voeste și veți putea putea”, „Lumi-nează-te și veți fi”.

S'au luminat, au voit și pot.

— **Merry del Val.** Din cauza conflictului diplomatic cu Franța, tînărul, genialul și ener-gicul secretar papal Merry del Val a amînat tim-pul plecării sale în vilegiatură la castel Gandoito,

oferit lui de către pontifice. Secretarul a fost aş-teptat pe erî în pomposul castel papal, dar a-cesta n'a sosit. A sosit însă mai tîrziu o devesă, în care spunea, că secretarul a amînat venirea sa pe timp nedeterminat. Se anunță că și suro-rile pontifului vor merge în vilegiatură la castel Gandoito.

— **Noul ambasador Italian la Peking.** În locul ambasadorului italian la Peking contele Gallina, care în urma evenimentelor din urmă a demisionat din postul său, guvernul italian a numit numit pe secretarul de legațiune la Lissabona, cavalerul Bazili.

— **Moartea lui Cehov.** Ziarul rus „Novosti” — cum se scrie din Petersburg, susține că, scri-torul rus Cehov a murit de tuberculoză, ear moar-tea timpurie l-a ajuns din cauza că nu s'a păzit de fel. Morbulul său îl s'a adaus în timpul mai nou și o boală de intestine, care i-a cauzat mari dureri. De tratament medical abia atunci a înce-put să se folosească, când a fost tîrziu, și când a fost atît de tare slăbit de morb, încît abia a putut sta pe picioare, ear băile nu i-au putut mai mult nimic folosi.

— **Demonstrațiune contra Țarului.** Din Varșovia se anunță, că Joi seara aproape 1500 muncitorî au arangiat o demonstrațiune contra Țarului. La un semn dat au desfășurat un steag roșu, pe care se puteau ceti cuvintele: „Partidul mun-citorilor poloni”, și imediat au erupt în puternice strigăte de: „Jos cu Țarul!”, „Trăiască socialismul!”. Când demonstrații au observat că vine poliția, iute s'au împrăștiat, încît poliția n'a putut prinde pe nici unul.

— **Demonstrațiunea irendentiștilor din Triest.** Din Triest se raportează, că acolo Joi seara, Mercuri și Marți o ceată de tîneri a in-scenat o demonstrațiune naintea cafenelei Chiozza și în apropierea redacțiunii ziarului „Sole”. De-monstrații au fost împrăștiati de către poliție. Publicul ambulant s'a purtat calm, nepăsător. Au fost deținuți 30 tineri.

— **Festivitatea Petrarca de la Arezzo.** Con-form rapoartelor sosite din Arezzo (locul natal al lui Petrarca), oaspeții străini și italieni au venit în număr extraordinar de mare. Regele a fost reprezentat prin contele de Torino, în a cărui onoare s'a aranjat un conduct de torțe și s'a o-ferit un banchet, la care au participat delegați de al academiilor și societăților literare. Ca punct ultim al programului a fost o reprezentațiune de gală în teatrul Petrarca.

— **Nouă materie de exploziune.** Din New-York se telegrafează, că savantul și cunoscutul electro-technic american, (originar din Ungaria) Tesla a descoperit cu colegul său Popin o mate-rie electrică de exploziune, care întrece cu mult materiile de această natură de pîn' aci. Desco-peritorii susțin că noul explosiv are o astfel de putere, încît războaiele vor fi făcute în curînd imposibile (?) Vestea trebuie primită cu oare-care rezervă și dubiu deoarece-ce de ordine numai a zecea parte a vestilor legendare despre Tesla și invențiunile sale sunt adevărate.

— **Terorismul în Finlanda.** „National Zeitung” din Berlin primește din Helsingfors, capitala Finlandei următoarele: Profesorii finn-landezi Honnen și Estlander escortați sub pază polițială la Petersburg, precum și directorul de bancă Schybarsohn au fost aruncați în temniță, unde li-s'a împărțat hotărîrea guvernului, că a-cesta le-a designat ca loc de deportațiune Nov-gorod, unde vor fi trimiși peste câte-va zile. Pro-fesorului Wrede i-s'a permis să părăsească țeara, dar să nu se stabilească în Svedia. Tatăl atenta-torului Schauman se află și acum în temniță, unde s'a îmbolnăvit atît de rău, încît starea lui inspiră serioase îngrijiri.

— **Locuință feudală.** Vechiul „burg” Aben-berg, adevărat leagănul Hohenzollernilor, e de vînzare.

Această venerabilă locuință feudală se afla într-o poziție foarte pitorescă, nu departe de Nuremberg și se găsește într-o stare de con-servare remarcabilă, cu toate că o parte mare din construcțiunile ei datează din secolul al XI-lea.

— **Serbătoarea „Bastillei” în Extremul Orient.** În Niucivang, agentul consular francez a dat un banchet cu ocaziunea serbătoarei na-ționale a Francezilor, 14 Iulie st. n.

Au luat parte la acest banchet guverno-rul rus, prințul Jaime de Bourbon, consuliul Statelor-Unite și al Germaniei. Consulul englez s'a scuzat că nu poate lua parte la banchet.

E pentru prima oară când se celebrează o serbare națională în bătaia tunurilor și în așteptarea unor lupte mari.

— **Haremul marelui duce Boris.** După-ce în ultimele săptămîni numeroase casuri scanda-loase referitoare la afacerile de defraudățiune și furturi din armată au eșit la iveală, în cari afa-ceri erau implicate chiar personaje distinse, a-cum ies la lumină afacerile extraordinare de scan-daloase și revoltătoare ale marelui duce Boris, cari fac vîrf tuturor fără-de-legilor comise în armata rusă din Extremul-Orient.

Nainte de a fi plecat la războiu Boris a în-sărcinat pe mai mulți agenți să-i caute o socie-tate, ai cărei membri să fie numai dame, pentru a-l însoți pe Alteța Sa pe câmpul de războiu. Ca minim și maxim al etății damelor a fost stabilit anul 14 respective 20 ani. Agenții se puseră, imediat ce primiră acest ordin, pe lucru, și au angajat contra marii desdaunări, fete tînere din case bune (!?) ca însoțitoare ale marelui duce pe drumul până în Mandșuria. Au fost requirite în modul acesta 14 fete, între cari și unele șansonete, cari au dus și costumurile lor cu sine, pentru a amusa pe sublimul domn cu reprezentații „teatrale”. Șam-pania a fost furnizată în lăzi colosale în tabera, unde se află „Majestatea Sa” satrapul Alexeiev și sublimul duce Boris, și unde nu-i superă gloanțele Japonezilor. Orgiile ce se comit aici în ta-bera de la Mukden întrec actele de imoralitate fără seamăn din tabera lui Milan pe timpul războiului bulgaro-serb. Kuropatkin a provocat mai de multe ori pe duce să trimită „damele” îndărăt la Pe-tersburg, acesta însă a refuzat brusc și cu aere de un îngâmfat prost și închipuit să satisfacă po-runcel superiorului său. „Damele” marelui duce umblau în Mukden în uniformă de oficer singure și în societatea oficerilor beți ca și ele; în a-ceastă stare produceau une-orî scene penibile pe stradă. Natural, că anomaliele și demoralizările acestea au nespus de păgubicioasă influență a-supra disciplinei militare, și a autorității lui Ku-ropatkin, pe care începe acum deja fie-care lo-cotent a-l privi peste umer.

În sfîrșit generalul și-a pierdut paciența, tri-mițînd pe adiutantul său la marele duce pentru a-l provoca categoric să trimită numai decît da-mele la Petersburg, căci la caz contrar generalul va fi constrîns să procedă cu toată asprimea. Du-cele Boris a ris una în față adiutantul, strigînd în urma lui:

— Spune-I bătrînului inebunit, că ne poate; un cuvînt trivial ce nu se poate pune pe hîrtie.

În urma asta generalul Kuropatkin a dat ordin ca fetele să fie escortate la Petersburg, ear contra marelui duce a făcut arătare Țarului. Când marele duce a prins veste despre asta, a mers la general, înaintea căruia a făcut un scandal, de care este capabil numai un stupid, un individ fără cultură, sălbatic în toate fibrele sale. Ku-ropatkin s'a provocat la rangul ce-l are, și a ru-gat pe duce să se supună. Asta l-a infuriat și mai mult pe rabiatul domn imoral, așa, încît s'a a-runcat asupra generalului pentru a-l lovi, strigînd: „Ție să mă supun? Cine ești tu? În ochii mei ai tot atîta valoare ca ori-și-care mojie”. În urma acestei purtări mișelești se produse o formală în-căerare între duce și general, cari au fost des-părțiți de oficerii de ordonanță. Kuropatkin a ra-portat despre întîmplarea asta numai decît Ța-rului oferindu-și demisiunea, care însă n'a fost primită. Țarul a revocat numai decît pe scanda-losul Boris.

Aceste sunt res gestae ale marelui duce, cari în zilele apropiate se vor spori probabil cu nouă amănunte.

— **Cel mai mare bastiment de pe pămînt.** Din New-York se vestește, că cel mai mare bastiment de pe pămînt, „Baltic”, vasul socie-tății White Star Line n'a putut intra încărcat în portul New-Yorkului. Ca să poată intra în port a trebuit canalul intrării săpat până la o adîncime de 40 urme.

— **Iubileul morfiului.** Sunt deja o sută de ani, de când a fost descoperit unul dintre re-mediile cele mai eficace și totodată cele mai distrugătoare de nervi, morfiul. Descoperitorul său, Adam Fridric Sertürner s'a născut la 19 Iulie 1783 în Neuhaus in Westphalia. La 1799,

după ce a absolvat școala poporală, a mers ca practicant în farmacia Cramer din Paderborn, unde a rămas până la 1806. În continuu studiază și făcea la experimente, scriind și tractate științifice. Analizând opiu, a descoperit morfiul. La 1806 a mers la Einbeck, de aici la 1820 a trecut la Hameln. La 1817 universitatea din Iena, în semn de recunoștință pentru meritele sale l-a ales doctor de onoare în filosofie.

— **Inteligența română din Mediaș și jur,** vă invită la *Petrecerea de năra* împreună cu dans, ce o va aranja în 2 August st. n. (Sf. Ilie) în pavilionul hotelului „Schützen“ din loc. Inceputul la 8 ore seara. *Mediaș*, a 16 Iulie 1904. Comitetul arangiator. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., 20 fil., de familie 3 cor. Venitul curat este destinat spre scopuri filantropice. Suprasolvirile se vor primi cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

— **O nenorocire pe Dunare.** 10 bărbați și 6 femei, toți din Berestești-de-jos, (România) suindu-se într-o barcă, au voit a trece Dunărea în baltă, pentru a mulge vacile ce le aveau la ierbărit; pe la mijlocul Dunărei, pe de o parte din cauza valurilor făcute de trecerea unui vapor, iar pe de altă din cauza ciocnirii cu niște greutăți ale serviciului hidraulic puse pentru măsurătoarea apei, barca și-a pierdut echilibrul și s'a răsturnat.

După o desperată luptă între viață și moarte, 9 săteni au reușit să scape, unul știind să înoate iar alții agățându-se de barca răsturnată: restul, 6 femei și un bărbat, s'au înecat. Cadavrele lor n'au putut fi încă pescuite.

— **Atragem atențiunea binevoitoare a p. t. public de dame** asupra inseratului dlui *Hauer Lajos* farmacist în ARAD (Pécskai-út).

— **Recomandăm în deosebită atențiune** a publicului românesc prăvălia și atelierul dlui *Hartmann Pál* (Boros Béni-tér nr. 161 em. 14) de porțelan și maiolica. Aci se primesc colorări și pictare de vase de porțelan și maiolica după dorință. Aci se pot căpăta tot felul de vase de prânz, de dejun, de teă etc.

TELEGRAME.

Paris, 22 Iulie. Agenței Havas i-se telegrafează comunicatul ziarului rus «*Ruski Listo*», conform căruia **generalul Kuroki a prăbușit aripa stângă a armatei ruse, înaintând fără greutate spre Mukden.**

Telegramele zilei.

Sofia. — Agenția telegrafică bulgară se zice autorizată de a declara că prelinsele declarațiuni pe cari prințul bulgariei le-ar fi făcut asupra afacerilor turco-bulgare și cari au fost publicate în presa străină, sunt cu totul închipuite.

Constantinopol. — După datele statistice oficiale turcești, în perioada dela 26 Aprilie până la 15 Iunie, st. n. 10.886 refugiați s'au întors în vilaietele macedonene precum și în vilaietul din Adrianopol.

După știri răspândite de Turci, reluarea acțiunii elementelor extreme ale comitetelor bulgare, a avut loc sub imboldul sfaturilor venite din străinătate care a făcut pe comitagi să speră că provocând în continuu neliniște, se va putea obține autonomia Macedoniei.

Sinodul patriarhatului ecumenic a aprobat proiectul unui memoriu asupra violențelor comise contra Grecilor din Macedonia de Bulgari și a acordat ajutoare materiale Grecilor din Gumense, cari au suferit în urma recentelor incidente. Memoriul va fi înmănat Porței și Marilor puteri.

Cetinie. O mare revistă militară a avut loc ieri aici în onoarea lui Haidar pașa trimisul extra-

rdinar. Haidar pașa și cu suite sa a plecat astăzi la Scutari.

Cluses. — *Haute-Savoie (Francia)*. — **Lucrătorii ceasornicari greviști făcând astăzi, cu autorizația primarului o procesiune, au trecut pe dinaintea uzinei Crétier.**

In acel moment, focuri de pușcă au fost trase din uzină asupra mulțimii greviștilor.

Trei lucrători au fost uciși și vre-o 15 răniți, din cari mai mulți în mod grav.

Lucătorii aruncară cu pietre în uzină și apoi în d. tera foc.

Populațiunea orașului este foarte întăritată contra fiilor proprietarului uzinei, pe care-i bănuiesc că au tras focurile de pușcă asupra mulțimii.

Cluses. Frații Crétier, inculpați de a fi tras focuri de pușcă asupra lucrătorilor ceasornicari greviști, au fost arestați și transferați la închisoarea din Bonneville, orașel aproape de Cluses.

Orașul Cluses este liniștit. Trupe au sosit în localitate.

Președintele consiliului Combes a trimis primele ajutoare familiilor victimelor.

Marsilia. În urma primirii de către patroni a celei mai mari părți din revendicațiunile lucrătorilor din docuri, aflați în grevă, munca a fost reluată astăzi în șantierele companiei mesageriilor maritime.

Ca o consecvență a acestei înțelegeri, ofițerii marinei de comerț au decis de a nu pune în execuțiune amenințarea lor de a nu se pune în grevă.

Barcelona. Munca a încetat cu totul în marea fabrică Espana.

Mai mult de 1500 familii sunt rămase în miserie.

Felurimi.

Bismarck și șampania. Eugen Wolf scrie în cartea sa despre prințul Bismarck și casa acestuia, ce ținea celebrul cancelar despre șampanie. Odată la un prânz la care era invitat și Eugen Wolf, prințul a vorbit cu oaspeții săi despre beuturi „Beau bucuros șampanie — a zis prințul — și mai totdeauna se poate vedea pe masa mea. Șampanie nemțească mie nu-mi place Când am fost invitat la prânzul de curte l. împăratul Wilhelm II, mi-s'a pus înaintea șampanie nemțească. Nu am cetit vigneta, dar de pe gust imediat am cunoscut că nu este șampanie franceză. Se înțelege că n'am beut. În urma asta împăratul m'a întrebat, de ce nu beau șampanie. I-am mărturisit. El însuși a recunoscut, că numai din patriotism bea șampanie nemțească. Maiestate — răspunsei — la stomac înecată patriotismul.

Un tren oprit de urși. Linile ferate, cari străbat păduri populate de animale de tot soiul au de sigur o atracție pentru călători, dar au de asemenea și oare cari inconveniente.

Așa, un tren expres de pe o linie americană a suferit o întârziere mare din cauza a două urși. Animalele acestea se așezară pe calea ferată, pe care tocmai un tren sosia cu toată iuteala.

Mecanicul încetini mersul, și puse în mișcare semnalul de alarmă. De geaba. Cei două urși se mulțumeau să fugă la oare care distanță, apoi, se așezau iarăși, părând că se bucură de farsa ce făceau.

Repetară de mai multe ori treaba asta; mecanicul nu îndrăznea să-și urmeze drumul de teamă că, zdrobindu-i, să nu facă să deraijeze trenul; și trebuia să aștepte ca cele două răutăcioase animale să se hotărească să se ducă în pădure.

Bibliografii.

Carte aprobată. Înaltul ministeriu de culte și instrucțiune publică prin rezoluțiunea sa din 6 Iulie a. c. nr. 2384 a aprobat pentru școalele cu limba de propunere română manualul „Invé-

țământ practic din Istoria naturală pentru clasele populare“, lucrată după cel mai nou manual ministerial, cu ilustrațiuni numeroase, de G. Vuia. Editura librăriei Ciurcu în Brașov. 60 fileri. Cartea e lăudată de oameni competenți.

ECONOMIE.

Arad, 23 Iulie

Dispozițiuni contra lipsei de nutreț

— În atențiunea preoșimii și învățătorimii. —

Comitetul direcțiunii al «*Reuniunii agriculturii din comitatul Timiș*» a ținut zilele din urmă o ședință, în care s'au discutat mai multe propuneri pentru a lua dispozițiuni contra lipsei mare de nutreț. Situația devine cu atât mai periculoasă pentru că plantele semănate ulterior ca supliment pentru nutreț, din cauza acestei secete îndelungate nu rodiesc, de unde urmează, că economia silită a-și vinde vitele crescute cu multă greutate cu un preț păgubitor. Conform unei hotărâri a comitetului de direcțiune proprietarilor și nomii al comitatului Timiș au adresat o petiție ministerului de agricultură ca acesta să intervină la ministerul de comerț pentru oprirea exportului de nutreț, și pentru ducerea prețului de transport. Conform hotărârii formațiunilor luate din *România* cu privire la muntoase ale acestei țări vecine s'ar afla că prețurile sunt bune și relative nu prea scump. În *România* umblă deja comisiuni străine pentru a cumpăra pământ și ca proprietarii economii să nu îngreșni să nu întârzie dela piața acestor animale aproape, Reuniunea de agricultură a comitatului Timiș a delegat pe referentul direcțiunii centrale *Nicolae Iancu*, ca să ia în discuțiune mașinări precise în *România* despre cantitatea și cantitatea fânului de acolo și să ia în discuțiune necesare pentru liferarea fânului, deocamdată cam de 150 vagoane. Cumpărarea fânului o va mijloci *oficiul central al Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș* și pe aceasta cale toți reflectații își vor putea acoperi lipsa de nutreț. Cei-ce doresc informațiuni mai aproape se adreseze la secretariatul Reuniunii unde cu plăcere li-se va răspunde.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

I. D. Diod. Am căutat la expediție și aflat că d-voastre vi-s'a expedit foaia de adresă gulară și pe adresa: *I. D. proprietar*, cu epistolă la *I. T. Buciumsat* per *Abrudbánya*. Greșala e la poșta.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 2 sau 3 gimn. sau reale, se primește ca *Invățător* la firma *Ioan Comșa și fiu* în *Seliște*.

Stabiliment de Hydrotherapie.

„Wällischhof.“

Stațiune de tren și poșta *Brunn Maria* — *Euzersdorf*, 30 min. departe de *Viena*.

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, electrică, de aer de soare, massage, electroforeză, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și șeful dicul stabilimentului: *Dr. Marius Sturza*

Editor-proprietar: *George Nichia*

Redactor responsabil: *Ioan Russu-Șirlianu*

valia de fer și deosebite instrumente

a

Fraților Berta

(Berta-Testvérek).

Ad. Andrássy-tér 22. Telefon 386.

Telefon 386.

posi bogat în fer și mărfuri de metal, în
ite instrumente, în ferărit pentru mobile
ificiți, cuptoare de fer de Nadrág și Mei-
de primul rang. Mașine (sparhert) pen-
ducătorii de Olanda elegante, specialități
u economia de casă, dulapuri pentru
ghiață.

me Jerlah și Pipr, puște pentru vânători.
opol de vânzare a coaselor de oțel Ba-
s Béla și a pompelor de stropit contra
onosporei pe lângă o garanță de 10 ani.

Instrumente de vierit etc.
efce engleze Solingene veritabile, pene-
țiluri și briciuri.

Deposit exclusiv «AHO».

seama ținuturilor sud-
ga e unicul deposit al lu-
ralui de argint: **VENUS**
pentru cuptoare.

mandele din provincie se efectuează pentru
prețurile ieftine de zi. Nr. 221-50

ȚIGLE CĂRĂMIZI

mai departe țigle pentru poduri de case 4
cm. de groase, țigle pentru fântâni, țigle
pentru traverse, și ori-ce alte țigle nece-
sare la zidiri se fabrică în cantitate mare
la stabilimentele fabricii de țigle și cără-
mizi dela Micăbaca. — Proprietar al firmei

POLLÁK SÁNDOR,

— ARAD, BIUROUL CENTRAL. —

ARAD, Haltér Nr. 1. Telef. 206
și 255

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri
echitabile.

— 4 Părechi de ghetă pentru 5 coroane.
In urma cumpărării de ghetă în cantitate enormă
se vând pentru acest preț, ridicul: 1 păreche de
ghete pentru domni și 1 păreche pentru dame, negre
ori galbene, piele tare, șnuruite, cu tălpi tari,
facon nou, mai departe 1 păreche de ghetă la modă
pentru domni și 1 păreche pentru dame, confec-

ționate foarte elegant, sunt foarte plăcute și
ușoare; toate astea patru părechi la oaltă costă
numai 5 coroane. La comanda, cari se fac prin
rambursă, este destul dacă se indică mărimea pi-
ciorului. Casa de exportul ghetelor a lui A. Libam
Krakau, Cracovia Nr. 60. Schimbul este ad-
mis, chiar banii se retunează la casă că marfa
comandată nu convine, astfel ori-ce risc este
exchis cu desăvârșire.

CSOBÁN TIVADAR

măestru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Am onoare a aduce la cunoștința p.
t. public ziditor, că sub firma de mai sus
am deschis

un birou de zidire

Primesc tot felul de lucrări de zidit
și anume: zidiri noi, transformări de zidiri
vechi, construirea de frontispicii cu materie
ori fără materie atât în loc cât și în pro-
vincie, pentru garanță de 3 ani

Primesc construiți de planuri, faceri
de budget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

CSOBÁN TIVADAR.

Telefon Nr. 474.

254

Dacă ai lipsa de ghetă

nu mai cumpăra marfă vieneză și străină, fiindcă
pentru bani scumpi capeți marfă rea, ci

comandă la industriași maghiari.

Mai bună dovadă este în privința asta pravălia

Reuniunea pantofarilor Aradani

(ARAD, Andrásy-tér 22.)

unde se poate observa clar deosebirea între zdrăuța
vineză și lucrul solid onest.

Singurul deposit al căptușelei de talpe de
asbest priv.

Telefon 423.

KOSÁR BÉLA

Timisoara, Józsefváros, str. Bonnaz Nr. 15

Piane, pianine, harmonii, cimbale, fabricate proprii și con-
strucții recunoscute.

Fabricate dela fabricii din pa-
trie și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

Diferite automate mono-și multisono.

Institut de imprumut.

Reparațiuni.

139 8-26

Intonare.

Catalogul cu prețuri gratuit.

Noutate la curățenia locuințelor!

Respectuos ațuc la cunoștința on.
public, că după lungi experiențe dispun
de un așa mijloc, în că pot primi pe lângă
garanță și încredere

stărpirea insectelor din

locuințe cu desăvârșire.

Vopsese odăi, săli, etc.

de gală și mai simple, dela cerințele cele
mai simple până la cele mai pretensive pe
lângă prețuri foarte convenabile. Rugând
on. public pentru binevoitoare comisiune,
rămân cu deosebit respect

268

GUTTMANN SÁNDOR

vopsitor de odăi.

Weitzer János-utca 19. szám. partere.

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință,
că am deschis în Arad-Belváros strada Választó Nr. 30
(casa proprie) atelier

de măsurit pentru zidiri și mobile,

unde pregătesc lucrările aparținătoare acestei branșe pe
lângă cele mai ieftine prețuri în modul cel mai culant.

Primesc lucrări aparținătoare branșei mele, anume
lucrări de măsurit la zidiri lucrări ori reparări de mobile
după moda cea mai nouă

în modul cel mai bun executate și pe lângă pre-
țurile cele mai ieftine.

Experiențele de mai mulți ani, făcute în fabrica
lui *ifj. Ceiler István*, precum și folosirea de lemn
uscăt și cel mai bun nu adus în poziția aceea plăcută,
că în privința asta să satisfac ori-cărei comanda.

Recomandându-mă spriginului binevoitor al p. o. public,

rămân cu stimă:

289

Pápay Lajos,

măestru-măsar.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare
ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitări la petreceri și cununii,
plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

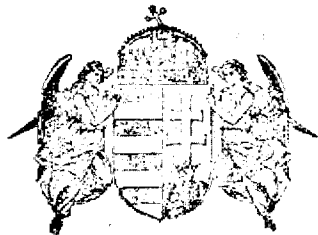
Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus
înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai
iute răsunset acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.

Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896.

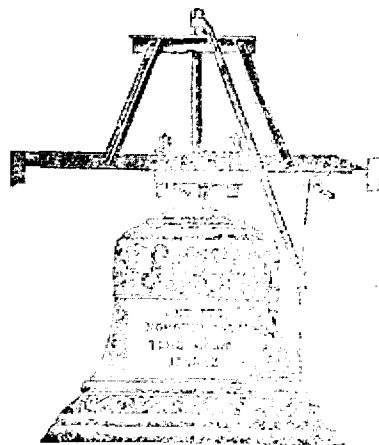
Turnătoria de clopote
și fabrică de scaune de fer pentru clopote

a lui

1035 40-52

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopote-
lor nouă, precum la turnarea de nou a
clopote-lor stricate, mai departe spre facerea
de clopote întregi armonioase, pe lângă
garanție pe mai mulți ani, prevăzute cu
adinstări de fer bătut, construite spre a
le întoarce cu ușurință în ori ce parte îndată
ce clopotele sunt bătute de o lătură prin
ceea-ce sunt mănținute de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote găurite

de mine inventate și mai de multe ori pre-
miate, cari sunt provezute în partea supe-
rioră — ca violina — cu gaură după figura

S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai
plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, sau
ca un clopot patentat de 327 klg. este gale în ton unui clopot de 461 klg.
patent după sistemul vechiu.

Mal departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de
sine stătător, — spre precăuzustarea clopote-lor vechi cu adinstare de fer
bătut, — ca și spre turnarea de toate de metal

Preț-canturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco

Cel mai preferit, mai bun mijloc de colorare a părului

MELANOGENE

în culoare neagră și brună.

Cu preparatul acesta escelent și nevinovat, pe
barbă, mustați în cinci minute se pot colora în ne-
ori brunet. Culoarea e constantă și nu se poate oser
de culoarea naturală, nici cu săpun, nici apă caldă
se șterge și nu murdărește.

E nesticăcios și modul de folosire foarte simp

Prețul 2 cor. 80 fl.

Ori-ce păr carunt își recapătă culoarea naturală prin
folosirea preparatului

Hair Regenerator alui Földes

Acesta nu e farbă, ci un preparat care redă
museța naturală a părului. Astfel părul blond devine
iar blond, cel brun-brun, cel negru-negru. Prețul 2 cor.

Pentru a face părul blond.

Preparatul acesta, în câteva minute putem prefa
ori-ce păr în culoare atât de plăcută, surie, în culoare
cânepii, ori cenușie, ori în vre-o altă culoare blondă
fără a ataca părul. — Prețul! sticlă mică 1 cor., sticlă
mare 2 cor. Rugăm a fi cu atenție la marcă.

G. FÖLDES KELEMEN

FARMACIA ȘI LABORATORIUL CHIMIC, ARAD.

Telefon Nr. 111.